POLSKA GRA SYSTEMEM 2026–2034

Obywatelska propozycja reformy polskiej piłki nożnej i PZPN, przygotowana pro bono przez inicjatywę Polska 2038. Zebraliśmy tu wszystko, czego instytucja lub redakcja potrzebuje do oceny bez kontaktu z autorami: program, koszty, pilotaż, ramy prawne i źródła.

STATUS

Propozycja obywatelska, nieprzyjęta przez państwo ani PZPN. Koszty są szacunkami do weryfikacji.

WERSJA

1.5.1, opublikowana 9 listopada 2026. Aktualna wersja: polska2038.pl/pakiet.

LICENCJA

Treść CC BY 4.0, wystarczy podać źródło. Dane i cytaty ze źródeł należą do ich autorów.

AUTORZY

Nie ubiegają się o stanowisko ani udział we wdrażaniu. Propozycję można wykorzystać bez ich udziału.

SPIS TREŚCI

1. Streszczenie
2. Dokument koncepcyjny
3. Model finansowania
4. Karta pilotażu 2027
5. Ramy prawne
6. Weryfikacja i źródła
7. Mierniki, porównanie międzynarodowe i kierunki rozwoju
8. Zasady wykorzystania i samodzielna ocena

1. STRESZCZENIE

PRZYCHODY KLUBÓW EKSTRAKLASY

1,59 mld zł w sezonie 2025/26 (Grant Thornton)

RANKING UEFA KLUBÓW

11. miejsce (22 października 2026)

RANKING FIFA REPREZENTACJI

37. miejsce (7 października 2026)

MISTRZOSTWA ŚWIATA 2026

Bez Polski: 2:3 ze Szwecją w finale baraży

Programy MSiT dla piłki dzieci są warte łącznie blisko 737 mln zł (dane MSiT). To dobre programy, ale działają osobno, rok po roku, bez wspólnych wskaźników i publicznego raportu efektów.

Co proponujemy

1. Wieloletni program MSiT i PZPN (umowy na podstawie ustawy o sporcie, gwarancja lat przez program wieloletni Rady Ministrów), z wypłatą za spełnione, jawne wskaźniki.
2. Do 2030 r. 5000 płatnych, niezależnie ocenianych trenerów dzieci przy Orlikach i w klubach.
3. Licencja Ekstraklasy oparta na audycie akademii, przy zachowaniu premii Młodzieżowca 2.0.
4. Niezależni członkowie zarządu PZPN, komitet audytu i publiczny panel wskaźników, przyjmowane przez delegatów etapami.
5. Rozwój istniejących programów (certyfikacja szkółek, Nasi na Boisko, Młodzieżowiec 2.0), a nie ich dublowanie.

Pilotaż w 3 województwach w 2027 r.: ok. 60 mln zł. Pełna skala od 2030 r.: ok. 450 mln zł rocznie w scenariuszu podstawowym, w tym 103,8 mln zł z programów, które już działają (certyfikacja szkółek i Nasi na Boisko tylko po decyzji MSiT i PZPN). Infrastruktura, ok. 500 mln zł w latach 2027–2030, liczona osobno. Łączny koszt lat 2027–2030 pokazuje część 3.

Treść na licencji CC BY 4.0 (podaj źródło: polska2038.pl). Obywatelska propozycja pro bono, nieprzyjęta przez państwo ani PZPN.

2. DOKUMENT KONCEPCYJNY

Sześć filarów

FILAR	CO ZMIENIAMY	MIARA
1. Polski Model Gry	Narodowy Dyrektor Techniczny z 8-letnim mandatem; Narodowy Model Gry PZPN jako obowiązujący standard U6–U21; Małe gry i rozwój zamiast tabel u najmłodszych	Nowe wydanie modelu w 2027 r.
2. Trener jako zawód	5000 płatnych etatów i półetatów trenerów dzieci; Dofinansowane kursy UEFA C i B; Niezależna ocena trenerów przez AWF i Instytut Sportu	100% trenerów w ocenie do 2029 r.
3. Talent i infrastruktura	Rozbudowa certyfikacji szkółek i audytu akademii Double Pass; 16 centrów wojewódzkich i ok. 300 baz regionalnych; Orlik 3.0: płatny trener przy szkolnym boisku	30 baz w pilotażu 2027 r., ok. 300 baz w 2030 r.
4. Ligi i kluby	Wynik audytu akademii jako kryterium licencji Ekstraklasy; Utrzymanie i coroczna ocena Młodzieżowca 2.0; Fundusz solidarnościowy dla I i II ligi; Program „Wychowanek – Silny Klub”: premie za minuty wychowanków i jawny koszt kadry	Nowe kryteria od sezonu 2028/29
5. Nowoczesny PZPN	Niezależni członkowie zarządu; Limit kadencji, audyt i compliance; Jawny raport wskaźników co kwartał	Zmiana statutu na zjeździe w 2027 r.
6. Kibice, kobiety, szkoła	Bezpieczny stadion: strefy rodzinne, odpowiedzialność organizatora; Program piłki dziewcząt; Piłka w szkole i w małych miejscowościach	+30% dziewcząt w systemie do 2030 r.

Proponowane zmiany statutu PZPN (do przyjęcia przez delegatów)

ZMIANA	NA CZYM POLEGA	KIEDY
Niezależni członkowie zarządu	Co najmniej 3 osoby bez funkcji w klubach i wojewódzkich ZPN.	Zjazd 2027
Kadencyjność całych władz	Limit dwóch kadencji rozszerzony na zarząd i prezesów regionów.	Zjazd 2029
Szersze Walne Zgromadzenie	Głosy dla zawodników, trenerów, sędziów i piłki kobiet.	Zjazd 2028
Weryfikacja kandydatów	Test kompetencji i niekaralności dla kandydatów do władz.	Zjazd 2027
Konkurencyjne wybory	Jawny kalendarz, debata i próg zgłoszeń bez blokowania kontrkandydatów.	Zjazd 2028
Jawność finansów	Komitet audytu, publikacja sprawozdań, wynagrodzeń i dużych umów.	Zjazd 2027
Etyka	Kodeks konfliktu interesów, rejestr korzyści, niezależny rzecznik etyki.	Zjazd 2027

Harmonogram i bramki decyzyjne

ETAP	KIEDY	DZIAŁANIA	BRAMKA
0. Przygotowanie	XI 2026 – III 2027	Raport otwarcia z danymi; Imienne recenzje ekspertów; Policy brief dla MSiT; Strona i panel wskaźników	Bramka: umowa podpisana
1. Pilotaż	IV – XII 2027	Umowa wieloletnia; Rada i biuro programu; Konkurs na dyrektora technicznego; Pilotaż w 3 województwach; Zmiana statutu PZPN	Bramka: pilotaż zdał wskaźniki
2. Wdrożenie	2028 – 2030	16 centrów, ok. 300 baz do 2030 r.; 5000 trenerów dzieci; Nowa licencja od 2028/29; Raport ewaluacji co roku	Bramka: przegląd 2030
3. Skala i efekt	2031 – 2034	Pierwsze roczniki z nowego systemu w piłce seniorskiej; Ambicja sportowa: TOP 15 FIFA (bez gwarancji); Ewaluacja i kolejny plan	—

Wskaźniki

WSKAŹNIK	RODZAJ	DZIŚ	CEL 2030	CEL 2034	ŹRÓDŁO DANYCH
Ranking FIFA reprezentacji mężczyzn	Ambicja sportowa	37.	TOP 25	TOP 15	FIFA
Ranking krajowy UEFA	Ambicja sportowa	11.	TOP 10	TOP 8	UEFA
Turnieje mistrzowskie mężczyzn	Ambicja sportowa	Brak MŚ 2026	Euro 2028 i MŚ 2030	Wyjście z grupy	UEFA, FIFA
Reprezentacja kobiet	Ambicja sportowa	II runda baraży MŚ 2027	MŚ 2027 lub 2031	TOP 15 FIFA	FIFA
Minuty młodzieżowców w Ekstraklasie	Wynik	do ustalenia	+50%	+100%	Młodzieżowiec 2.0 (PZPN), CIES
Polacy w ligach TOP 5	Wynik	do ustalenia	+30%	+60%	CIES
Średnia frekwencja Ekstraklasy	Wynik	ok. 14,7 tys. (2025/26: 4,5 mln widzów / 306 meczów)	+20%	+30%	Grant Thornton, Ekstraklasa SA
Grupy U6–U13 z trenerem z licencją	Produkt	do ustalenia	70%	100%	Rejestr PZPN, audyt
Trenerzy objęci niezależną oceną	Produkt	0%	100%	100%	Rada Naukowa

WSKAŹNIK	RODZAJ	DZIŚ	CEL 2030	CEL 2034	ŹRÓDŁO DANYCH
Szkółki z certyfikatem złotym lub platynowym	Produkt	do ustalenia	+50%	+100%	Certyfikacja PZPN i MSiT
Udział dziewcząt wśród zarejestrowanych	Produkt	do ustalenia	+30%	+60%	Rejestr PZPN
Płatni trenerzy dzieci z licencją	Nakład	do ustalenia	5000	5000+	Rejestr PZPN
Raporty wskaźników opublikowane w terminie	Nakład	Brak raportów	100%	100%	Biuro Programu

Treść na licencji CC BY 4.0 (podaj źródło: polska2038.pl). Obywatelska propozycja pro bono, nieprzyjęta przez państwo ani PZPN.

3. MODEL FINANSOWANIA

Trzy scenariusze kosztów w pełnej skali

PEŁNA SKALA, MLN ZŁ ROCZNIE	MINIMALNY	PODSTAWOWY	ROZSZERZONY
Liczba płatnych trenerów dzieci	3000	5000	6000
Pełny koszt trenera miesięcznie, zł	3000	3000	3500
Płatni trenerzy dzieci	108	180	252
Edukacja i ocena trenerów	20	30	40
Centra wojewódzkie i bazy regionalne	50	90	120
Premie za akademie i minuty U21 (PZPN i Ekstraklasa)	40	60	80
Piłka dziewcząt i w szkole	20	30	40
Bezpieczny stadion i kibice	15	30	40
Biuro programu, dane, komunikacja	20	30	35
Razem	273	450	607
w tym programy, które już działają (kwoty z 2026 r.)	103,8	103,8	103,8
Nowe pieniądze ogółem	169,2	346,2	503,2
Udział państwa (40%)	109	180	243
Nowe pieniądze z budżetu państwa	33	104	167

- **Minimalny.** Trenerzy tylko przy Orlikach i w certyfikowanych szkółkach. Infrastruktura: 8 centrów i ok. 170 baz regionalnych (8 × 1,5 + 170 × 0,22 = 49,4, w tabeli zaokrąglone do 50 mln zł).
- **Podstawowy.** Wariant opisany w planie i domyślny w kalkulatorze. Infrastruktura: 16 centrów i ok. 300 baz (16 × 1,5 + 300 × 0,22 = 90 mln zł).
- **Rozszerzony.** Wyższa stawka dla trenerów z licencją UEFA B. Infrastruktura: te same 16 centrów co w podstawowym, ale ok. 440 baz zamiast ok. 300 (16 × 1,5 + 440 × 0,22 = 120,8, w tabeli

zaokrąglone do 120 mln zł).

Programy, które już działają i są wliczone w każdy scenariusz: Certyfikacja szkółek 47 mln zł (MSiT, 2026 r.), Nasi na Boisko 28,8 mln zł (MSiT, 2026 r.), Młodzieżowiec 2.0 28 mln zł (PZPN i Ekstraklasa SA, sezon 2025/26). Punktem odniesienia są kwoty istniejących programów za 2026 r., ostatni potwierdzony rok (Młodzieżowiec 2.0: sezon 2025/26). Przyjęcie tych samych kwot w latach 2027–2030 to założenie, nie gwarancja: wszystkie trzy programy są przyznawane co roku lub co sezon i mogą się zmienić albo skończyć. Każdy program liczymy raz, w jednym filarze: Nasi na Boisko w Filarze 2, certyfikację w Filarze 3, Młodzieżowca 2.0 w Filarze 4. Nasi na Boisko i Młodzieżowiec 2.0 trafiają częściowo do tych samych akademii, ale mają innego płatnika i inny cel (koszt szkolenia drużyn CLJ i premie za minuty), więc nie sumujemy ich dwa razy. Certyfikację szkółek i Nasi na Boisko liczymy w planie tylko pod warunkiem zgodności ich celów i zasad wydatkowania z programem oraz decyzji MSiT i PZPN; bez tego obowiązuje scenariusz alternatywny (28 mln zł istniejących programów, 422 mln zł nowego finansowania). Z budżetu państwa pochodzi już 75,8 mln zł z tej kwoty, dlatego nowe pieniądze państwa to udział państwa pomniejszony o tę sumę.

Kwoty istniejących programów są udokumentowane, ale nie są automatycznie dostępne do sfinansowania reformy i nie zostały przyznane inicjatywie Polska 2038 ani programowi (inicjatywa nie przyjmuje i nie rozdziela pieniędzy). Młodzieżowiec 2.0 już dziś płaci premie za minuty, czyli to samo co pozycja w Filarze 4. Certyfikacja szkółek i Nasi na Boisko finansują dziś co innego: dotacje dla certyfikowanych szkółek i drużyn CLJ. Włączenie tych dwóch programów do modelu zależy od zgodności ich celów i zasad wydatkowania z programem oraz od decyzji właściwych instytucji: MSiT jako dysponenta i PZPN jako operatora certyfikacji. Jeśli to niemożliwe, obowiązuje scenariusz alternatywny poniżej.

Gdy certyfikacji szkółek i Nasi na Boisko nie da się włączyć do programu (mln zł rocznie)

POZYCJA	MODEL PODSTAWOWY	SCENARIUSZ ALTERNATYWNY
Koszt planu w pełnej skali	450	450
Istniejące programy wliczone w plan	103,8 (certyfikacja, Nasi na Boisko, Młodzieżowiec 2.0)	28 (tylko Młodzieżowiec 2.0)
Nowe finansowanie ze wszystkich źródeł	346,2	422
Udział państwa (40%)	180	180
w tym istniejące programy MSiT	75,8	0
Nowe pieniądze z budżetu państwa	ok. 104	180

POZYCJA	MODEL PODSTAWOWY	SCENARIUSZ ALTERNATYWNY
Pilotaż 2027 (ok. 60 mln zł)	45 nowych + 15 z puli certyfikacji	60 nowych

W scenariuszu alternatywnym certyfikacja szkółek (47 mln zł) i Nasi na Boisko (28,8 mln zł) działają dalej na obecnych zasadach, poza planem. Nie liczymy ich w żadnym z 450 mln zł, więc nie ma podwójnego liczenia. Zakres planu się nie zmienia.

Koszt trenera. 3000 zł miesięcznie to pełny koszt pracodawcy, czyli wynagrodzenie brutto razem ze składkami po stronie pracodawcy. Odpowiada mniej więcej pół etatu przy płacy minimalnej w 2027 r. (pełny koszt etatu 5963,77 zł) albo umowie na ok. 60–70 godzin zajęć w miesiącu. Dla trenera z licencją to dolna granica, dlatego wariant rozszerzony liczy 3500 zł.

Scenariusz podstawowy: siedem pozycji i sześć filarów (2030 r., mln zł)

POZYCJA KOSZTOWA	KWOTA	FILAR
Płatni trenerzy dzieci (5000 × 3000 zł × 12)	180	Filar 2
Edukacja i ocena trenerów	30	Filar 2
Centra wojewódzkie i bazy regionalne	90	Filar 3
Premie za akademie i minuty U21	60	Filar 4
Piłka dziewcząt i w szkole	30	Filar 6
Bezpieczny stadion i kibice	30	Filar 6
Biuro programu, dane, komunikacja	30	Filar 5 (20) i Filar 1 (10)
Razem	**450**	

Dojście do pełnej skali według filarów, mln zł

FILAR	2027	2028	2029	2030
1. Polski Model Gry	5	10	10	10
2. Trener jako zawód	48,8	97,8	157,8	210
3. Talent i infrastruktura	47	65	77,5	90

FILAR	2027	2028	2029	2030
4. Ligi i kluby	28	39	49	60
5. Nowoczesny PZPN i biuro programu	10	15	20	20
6. Kibice, kobiety, szkoła	10	30	45	60
Razem	**148,8**	**256,8**	**359,3**	**450**
w tym istniejące programy (kwoty z 2026 r., dalej założenie)	103,8	103,8	103,8	103,8
w tym nowe finansowanie	**45**	**153**	**255,5**	**346,2**

Punktem odniesienia są kwoty istniejących programów za 2026 r., ostatni potwierdzony rok (Młodzieżowiec 2.0: sezon 2025/26). Przyjęcie tych samych kwot w latach 2027–2030 to założenie, nie gwarancja: wszystkie trzy programy są przyznawane co roku lub co sezon i mogą się zmienić albo skończyć. Każdy program liczymy raz, w jednym filarze: Nasi na Boisko w Filarze 2, certyfikację w Filarze 3, Młodzieżowca 2.0 w Filarze 4. Nasi na Boisko i Młodzieżowiec 2.0 trafiają częściowo do tych samych akademii, ale mają innego płatnika i inny cel (koszt szkolenia drużyn CLJ i premie za minuty), więc nie sumujemy ich dwa razy. Certyfikację szkółek i Nasi na Boisko liczymy w planie tylko pod warunkiem zgodności ich celów i zasad wydatkowania z programem oraz decyzji MSiT i PZPN; bez tego obowiązuje scenariusz alternatywny (28 mln zł istniejących programów, 422 mln zł nowego finansowania).

Łączny koszt lat 2027–2030

POZYCJA	MLN ZŁ	RODZAJ	JAK POLICZONE
Koszt operacyjny planu w latach 2027–2030 (suma czterech lat)	**1214,9**	**Szacunek autorski**	**Suma kolumn „Razem” z tabeli dojścia do pełnej skali: 148,8 + 256,8 + 359,3 + 450.**
w tym istniejące programy, których kontynuację zakładamy	**415,2**	Założenie	103,8 mln zł rocznie przez 4 lata, według kwot z 2026 r. To nie są nowe pieniądze ani środki przyznane reformie.
w tym nowe finansowanie wymagające decyzji	**799,7**	Szacunek autorski	45 + 153 + 255,5 + 346,2. Ze wszystkich źródeł: państwo, PZPN, samorządy, kluby, sponsorzy.
Nowe finansowanie w scenariuszu alternatywnym	**1102,9**	Szacunek autorski	Gdy certyfikacja i Nasi na Boisko zostają poza planem: z istniejących programów liczy się tylko Młodzieżowiec 2.0 (28 mln zł rocznie).
Inwestycje w obiekty w latach 2027–2030 (wariant B)	**566,7**	Szacunek autorski	Kosztorys wariantu B: 515,2 mln zł z projektem i nadzorem, 566,7 mln zł z 10% rezerwą. Rząd wielkości: ok. 500 mln zł. Szacunek brutto, nie kosztorys wykonawczy. Nie jest częścią 450 mln zł.

POZYCJA	MLN ZŁ	RODZAJ	JAK POLICZONE
Razem z inwestycjami (scenariusz podstawowy, wariant B z rezerwą)	**ok. 1781,6**	**Szacunek autorski**	**Koszt operacyjny i inwestycje razem. Jeśli część inwestycji sfinansują istniejące programy MSiT na obiekty, nie są to nowe pieniądze.**
Środki przyznane na reformę lub pilotaż	**0**	Środki przyznane	Stan na 9.11.2026: brak decyzji jakiejkolwiek instytucji.

Rok 2027 w tabeli filarów (148,8 mln zł) to nie koszt pilotażu. Składa się z 45 mln zł nowego finansowania, czyli nowej części pilotażu, i 103,8 mln zł istniejących programów, które działają w całym kraju niezależnie od planu. Pilotaż (ok. 60 mln zł) to te 45 mln zł i 15 mln zł z puli certyfikacji szkółek. Pozostałe 88,8 mln zł istniejących programów działa w 2027 r. na dotychczasowych zasadach.

Siedem rodzajów pieniędzy

RODZAJ	CZEGO DOTYCZY	KWOTA	CO TO ZNACZY
Budżet ogłoszony	Programy MSiT dla piłki dzieci	ok. 737 mln zł	Kwota z komunikatu MSiT z 6.05.2026. MSiT nie podaje okresu ani składników, a omówienie LZS podaje 767 mln zł na 2026 r., z czego ok. 630 mln zł to obiekty. Nie jest to roczny budżet szkolenia ani kwota do przeniesienia na reformę.
Budżet przyznany (w programach)	Certyfikacja szkółek 47, Nasi na Boisko 28,8, Młodzieżowiec 2.0 28	103,8 mln zł	Kwoty z rozstrzygnięć i ogłoszeń programów za 2026 r. (Młodzieżowiec 2.0: sezon 2025/26). Przyznane tym programom, nie reformie.
Wydatki rzeczywiście poniesione	Wykonanie programów MSiT i PZPN	brak danych	Nie odczytaliśmy sprawozdań z wykonania. Do sprawdzenia przez instytucję w raporcie otwarcia.
Środki, których kontynuację zakładamy	Te same trzy programy w latach 2027–2030	103,8 mln zł rocznie	Założenie, nie gwarancja. Certyfikacja i Nasi na Boisko tylko po decyzji MSiT i PZPN; bez niej scenariusz alternatywny.
Nowe środki wymagające decyzji	Nowe finansowanie planu	45 (2027) do 346,2 (2030) mln zł rocznie	Wymagają decyzji budżetowych państwa, PZPN, samorządów i partnerów.
Koszty inwestycyjne	Obiekty: boiska, hale pneumatyczne, zaplecza, zadaszenia, pierwsze wyposażenie	566,7 mln zł w 4 lata (wariant B z rezerwą)	Jednorazowe, poza rocznym budżetem. Rozpisane na centra, bazy i zadaszenia w kosztorysie na stronie Budżet.
Koszty utrzymania (operacyjne)	Trenerzy, prowadzenie centrów i baz, premie, biuro	450 mln zł rocznie w pełnej skali	Roczne. Prowadzenie 16 centrów (1,5 mln zł) i ok. 300 baz (0,22 mln zł) to koszt operacyjny, nie budowa. Nie jest wykazane, że te kwoty pokryją ogrzewanie i energię nowych hal (ok. 11–14 mln zł rocznie od 2031 r.); zob. kosztorys na stronie Budżet.

Jak unikamy podwójnego liczenia

Każdy istniejący program liczymy raz, w jednym filarze (certyfikacja w Filarze 3, Nasi na Boisko w Filarze 2, Młodzieżowiec 2.0 w Filarze 4).
Inwestycje w obiekty (wariant B: 566,7 mln zł z rezerwą) są poza 450 mln zł; 450 mln zł obejmuje tylko prowadzenie centrów i baz. Pierwsze wyposażenie jest inwestycją, a jego późniejsza wymiana kosztem operacyjnym baz (0,22 mln zł rocznie).
Programy MSiT na obiekty (Orliki, boiska, szatnie: ok. 630 mln zł w 2026 r. według omówienia LZS) nie są wliczone w 450 mln zł. Jeśli sfinansują część inwestycji planu, trzeba to pokazać jako przesunięcie, a nie nowy koszt.
Wynagrodzenia trenerów są w jednej pozycji (180 mln zł); premie klubowe w Filarze 4 nie finansują tych samych etatów.
Koszt pilotażu (60 mln zł) jest częścią roku 2027, a nie kwotą dodaną do niego.

Ryzyko: Kosztorys inwestycji jest szacunkiem z cen przykładowych obiektów i programów MSiT, bez wskazanych lokalizacji. Przed decyzją instytucja powinna przypisać centra i bazy do konkretnych obiektów, sprawdzić ceny w przetargach i porównać je z programami infrastrukturalnymi MSiT, żeby nie finansować dwa razy tych samych boisk i szatni.

Kosztorys inwestycji 2027–2030

Status: szacunek brutto w cenach 2024–2026, a nie zatwierdzony kosztorys wykonawczy. Dotychczasowy rząd wielkości ok. 500 mln zł zostaje; kosztorys wariantu B daje 515,2 mln zł przed rezerwą i 566,7 mln zł z rezerwą. Inwestycje są poza budżetem operacyjnym 450 mln zł rocznie, który się nie zmienia.

Trzy warianty

WARIANT	ROBOTY	PROJEKT 8%	PRZED REZERWĄ	REZERWA 10%	RAZEM
A: Adaptacja	282,6	22,61	305,21	30,52	**335,73**
B: Średni (przyjęty)	477	38,16	515,16	51,52	**566,68**
C: Nowe ośrodki	857	68,56	925,56	92,56	**1018,12**

- **A: Adaptacja.** Centra na istniejących obiektach: wymiana nawierzchni, hala pneumatyczna, remont szatni. Bez zadaszeń przy bazach.
- **B: Średni (przyjęty).** Centra z nowym boiskiem, halą pneumatyczną i zapleczem. 50 zadaszeń zimowych przy bazach.
- **C: Nowe ośrodki.** Centra jako pełne ośrodki treningowe. 100 zadaszeń przy bazach.

Kwoty w mln zł brutto. Roboty to roboty budowlane i pierwsze wyposażenie, projekt to projekt i nadzór inwestorski. Każdy narzut liczymy raz: 8% projektu i nadzoru od sumy robót i wyposażenia, potem 10% rezerwy od sumy z projektem. Ceny jednostkowe nie zawierają żadnego narzutu.

Wariant B od obiektu do sumy

ELEMENT	CENA JEDN.	ILOŚĆ	KOSZT	JAK USTALONA	ŹRÓDŁO
Jedno centrum wojewódzkie			**12,5**	**Suma czterech pozycji niżej**	
Nowe pełnowymiarowe boisko ze sztuczną trawą i oświetleniem LED	7	1	7	Środek zakresu 4,5–9,3 mln zł	Koszalin; MSiT
Hala pneumatyczna nad pełnowymiarowym boiskiem z zapleczem kontenerowym	3	1	3	2,23 mln zł w 2022 r. + wzrost cen	Wrocław
Nowe zaplecze szatniowe z pokojem trenerów	2	1	2	Górna granica programu MSiT (1 mln zł = 50% kosztu)	MSiT
Wyposażenie centrum (bramki, sprzęt do małych gier, analiza wideo)	0,5	1	0,5	Założenie autorów, bez źródła	założenie
Jedna baza regionalna (średnio)			**0,59**	**Przy istniejącym Orliku, boisku klubowym albo hali szkolnej**	
Zestaw wyposażenia bazy (bramki, piłki, sprzęt do małych gier)	0,05	1	0,05	Założenie autorów, bez źródła	założenie
Remont szatni w bazie (60% baz)	0,5	0,6	0,3	Połowa górnej granicy programu MSiT	MSiT
Modernizacja nawierzchni lub oświetlenia Orlika (30% baz)	0,8	0,3	0,24	Między 0,5 mln zł (50%) a 1,0 mln zł kosztu w programie	MSiT
Jedno zadaszenie zimowe przy bazie	2	1	2	**Mniejsze niż w Rudkach (3,5 mln zł); największa niepewność**	Rudki

POZYCJA	ILOŚĆ	CENA JEDN.	MLN ZŁ
Centra wojewódzkie	16	12,5	200

POZYCJA	ILOŚĆ	CENA JEDN.	MLN ZŁ
Bazy regionalne	300	0,59	177
Zadaszenia zimowe przy bazach	50	2	100
Roboty i wyposażenie razem			**477**
Projekt i nadzór inwestorski (8% od robót, raz)			38,16
Przed rezerwą			**515,16**
Rezerwa (10% od sumy przed rezerwą, raz)			51,52
Razem wariant B			**566,68**

Harmonogram wariantu B: rozpoczęcie, płatności i oddanie obiektów

ROK	ROZPOCZĘTE: CENTRA / BAZY / ZADASZENIA	PŁATNOŚCI, MLN ZŁ Z PROJEKTEM	ODDANE NARASTAJĄCO: CENTRA / BAZY / ZADASZENIA
2027	3 / 30 / 0	31,27	0 / 30 / 0
2028	5 / 140 / 17	148,82	3 / 170 / 0
2029	4 / 70 / 17	144,77	8 / 240 / 17
2030	4 / 60 / 16	128,3	12 / 300 / 34
2031	0 / 0 / 0	61,99	16 / 300 / 50
Razem	**16 / 300 / 50**	**515,16**	**16 / 300 / 50**
Rezerwa (uruchamiana w razie potrzeby, nieprzypisana do roku)		51,52	

Trzy różne daty. Rozpoczęcie to rok decyzji i umowy z wykonawcą (te same liczby obiektów co w kosztorysie). Płatności: centrum i zadaszenie płacone w 30% w roku rozpoczęcia i w 70% w roku następnym, baza w całości w roku rozpoczęcia, więc ok. 62 mln zł przypada na 2031 r. Oddanie: nowe boisko centrum i zadaszenie rok po rozpoczęciu. Do tego czasu centra i bazy działają na istniejących obiektach; nowe boiska ostatnich czterech centrów i ostatnie zadaszenia będą gotowe w 2031 r. Podział płatności to założenie do sprawdzenia w umowach.

Waloryzacja: ceny bazowe, +3% i +5% rocznie

SCENARIUSZ	PRZED REZERWĄ	INFLACJA	Z PEŁNĄ REZERWĄ 10%	REZERWA, JEŚLI POKRYJE INFLACJĘ
Ceny bazowe 2026	**515,16**	**0**	**566,68**	**zostaje 51,52**
Wzrost cen o 3% rocznie	**564,56**	**+49,4**	**616,08**	**zostaje 2,12**
Wzrost cen o 5% rocznie	**599,58**	**+84,42**	**651,1**	**brakuje 32,9**

Zatwierdzona kwota 566,7 mln zł jest w cenach bazowych z rezerwą. Waloryzację liczymy od płatności: każdą kwotę mnożymy przez wzrost cen od 2026 r. do roku płatności. Inflacja i roboty nieprzewidziane to dwa różne ryzyka: rezerwa 10% jest przeznaczona na roboty nieprzewidziane (warunki gruntowe, dodatkowe przyłącza, zmiany projektu). Jeśli pokryje także inflację, przy wzroście cen o 3% rocznie zostanie z niej ok. 2,1 mln zł, a przy 5% rocznie zabraknie ok. 32,9 mln zł. To scenariusze, nie prognoza; zatwierdzony budżet inwestycji się nie zmienia.

Eksploatacja hal: kto płaci za zimę

Nowe hale pneumatyczne kosztują co roku: ogrzewanie, energia, montaż i demontaż powłoki, przeglądy. Szacunek: 0,1–0,15 mln zł za sezon na zadaszenie przy bazie i ok. 0,4 mln zł na halę nad pełnowymiarowym boiskiem centrum. Po oddaniu wszystkich obiektów to 11,4–13,9 mln zł rocznie. Budżet operacyjny ma pozycję 90 mln zł na prowadzenie centrów (1,5 mln zł) i baz (0,22 mln zł), ale te kwoty nie są rozpisane na energię hal, więc **nie jest wykazane, że 450 mln zł pokrywa eksploatację hal**. To luka do decyzji autorów, nie zmiana budżetu.

ROK	ODDANE HALE: CENTRA / ZADASZENIA	MLN ZŁ ROCZNIE
2027	**0 / 0**	**0**
2028	**3 / 0**	**1,2**

ROK	ODDANE HALE: CENTRA / ZADASZENIA	MLN ZŁ ROCZNIE
2029	8 / 17	4,9–5,75
2030	12 / 34	8,2–9,9
2031	16 / 50	11,4–13,9

MODEL	NA CZYM POLEGA	STATUS
W ramach 90 mln zł	Hale opłacane z kwot na prowadzenie centrów (1,5 mln zł) i baz (0,22 mln zł).	Nie jest wykazane. Kwoty 1,5 i 0,22 mln zł nie mają rozpisania na energię hal; zadaszenie zabrałoby 45–70% kwoty bazy, czyli pieniądze na trenera i zajęcia.
Dodatkowa pozycja w budżecie programu	Osobna pozycja ok. 11–14 mln zł rocznie od 2031 r. (mniej w latach 2028–2030).	Wymaga decyzji autorów i zmiany budżetu; dziś nie jest wliczona w 450 mln zł.
Umowa z właścicielem obiektu	Gmina, szkoła lub klub jako właściciel pokrywa część kosztów w zamian za korzystanie z hali przez swoich użytkowników.	Tylko za zgodą właściciela, w umowie. Nie zakładamy tego w liczbach.
Wynajem godzin poza zajęciami programu	Wpływy z wynajmu hal wieczorami i w weekendy innym użytkownikom.	Może pokryć część kosztów; wpływy niepewne, nie zakładamy ich w liczbach.

Żaden model nie jest przyjęty. Nie przypisujemy kosztów samorządom ani klubom bez ich zgody. Źródła szacunku:

Józefów: hala pneumatyczna nad boiskiem, ok. 95 tys. zł za sezon
Nowy Targ: ok. 82 tys. zł rocznie za małą halę, ok. 400 tys. zł za sezon dla pełnowymiarowej
Opole: koszty utrzymania Orlików 208–326 tys. zł rocznie (2024)

Wymogi prawne przed rozpoczęciem inwestycji

WYMÓG	CO TO ZNACZY DLA PLANU
Prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane	Bez tytułu do gruntu (własność, użytkowanie wieczyste, umowa dająca prawo do budowy) nie można uzyskać pozwolenia na budowę ani zgłosić robót. Większość boisk należy do gmin, szkół lub klubów, a nie do programu.
Umowa właściciela z operatorem	Kto jest właścicielem obiektu, kto go prowadzi, kto płaci za energię, remonty i ubezpieczenie, jak długo program korzysta z obiektu i co się dzieje po jego zakończeniu. Dzierżawa lub najem gminnej nieruchomości na ponad 3 lata wymaga przetargu albo zgody rady gminy.

WYMÓG	CO TO ZNACZY DLA PLANU
Pozwolenie na budowę	Pełnowymiarowe boisko z oświetleniem i zaplecze wymagają projektu i pozwolenia. Hala pneumatyczna stawiana na dłużej niż 120 dni albo kotwiona w fundamencie zwykle wymaga pozwolenia (wyrok WSA w Rzeszowie z 2020 r.) i przeglądów po wichurach.
Trwałość dotacji i dostęp publiczny	Obiekty budowane z dotacji MSiT (Orlik, boiska) mają okres trwałości i obowiązek publicznego dostępu; zajęcia programu muszą się w nim mieścić. Właścicielem zostaje gmina.
Pomoc publiczna	Udostępnianie obiektu klubowi lub prywatnemu operatorowi na preferencyjnych warunkach może być pomocą publiczną; infrastruktura sportowa jest objęta wyłączeniem z art. 55 rozporządzenia GBER, pod warunkami.

Lista do opinii prawnika, nie porada prawna. Źródła:
WSA w Rzeszowie, 2020: hala pneumatyczna kotwiona w fundamencie wymaga pozwolenia na budowę (rp.pl)
Balony nad boiskami: powyżej 120 dni pozwolenie, przeglądy po wichurach (rp.pl)

Inwestycje a budżet pilotażu 2027

Inwestycje rozpoczęte w 2027 r. (ok. 59,6 mln zł) to inna kategoria niż operacyjny budżet pilotażu (ok. 60 mln zł). Budżet pilotażu płaci za trenerów, ocenę trenerów, certyfikację, biuro i program dla dziewcząt w 2027 r. Inwestycje płacą za budowę i pierwsze wyposażenie obiektów, które będą gotowe od 2028 r. Pilotaż działa na obiektach, które już istnieją (Orliki, boiska klubowe, hale szkolne), bo budowa nowego boiska trwa 12–18 miesięcy. Żadna złotówka nie jest liczona w obu kategoriach: 15 mln zł z puli certyfikacji to koszt operacyjny i nie finansuje budowy, a inwestycje nie płacą trenerów ani prowadzenia centrów.

Możliwe źródła finansowania (żadne nie jest zapewnione)

ŹRÓDŁO	NA CO	ILE NAJWYŻEJ	STATUS
MSiT: program budowy pełnowymiarowych boisk	Boiska w 16 centrach	do ok. 72 mln zł (16 × 4,5)	Nabór konkursowy, do 50% kosztu. Niezapewnione.
MSiT: „Moje Boisko – Orlik 2012”	Modernizacja Orlików w ok. 90 bazach	do ok. 45 mln zł (90 × 0,5)	Nabór coroczny, do 50–70% kosztu. Niezapewnione.
MSiT: program szatni	Remonty szatni w ok. 180 bazach	do ok. 45 mln zł (180 × 0,25)	Program od 2026 r., do 50% kosztu. Niezapewnione.
MSiT: Olimpia (hale przy szkołach)	Bazy korzystające z hal szkolnych	nie liczymy	Tylko dla szkół; nie zakładamy budowy hal.

ŹRÓDŁO	NA CO	ILE NAJWYŻEJ	STATUS
Samorządy (wkład własny)	Każda inwestycja na gruncie gminy	zwykle 30–50% kosztu	Wymaga uchwał budżetowych gmin. Niezapewnione.
Fundusze UE (programy regionalne)	Wybrane obiekty	nie liczymy	Brak potwierdzonej osi finansowania. Niezapewnione.
PZPN, kluby, sponsorzy	Wyposażenie, zadaszenia	nie liczymy	Brak deklaracji. Niezapewnione.

Dotacje MSiT to przesunięcie istniejących programów, a nie nowe pieniądze, i wymagają wygrania naborów. Jeśli trafią do baz planu, trzeba to pokazać, żeby ten sam Orlik albo szatnia nie były policzone dwa razy.

Ryzyka kosztorysu

Brak lokalizacji: nie ma wykazu obiektów, na których stanęłyby centra i bazy.
Udziały baz z remontem szatni (60%) i modernizacją Orlika (30%) są założeniami.
Ceny: oparte na pojedynczych przykładach z lat 2019–2026 i programach MSiT. Kwoty są w cenach bazowych (2026); waloryzację pokazujemy osobno. Przy wzroście cen o 3% rocznie inflacja zje prawie całą rezerwę, przy 5% rocznie przekroczy ją.
Przetargi: każdą cenę jednostkową trzeba sprawdzić w bazie przetargów i w kosztorysie inwestorskim. To szacunek, nie kosztorys wykonawczy.
Terminy: budowa pełnowymiarowego boiska trwa 12–18 miesięcy, więc inwestycje rozpoczęte w 2030 r. będą gotowe ok. 2031 r., a część płatności przypada na 2031 r.
Eksploatacja hal: ogrzewanie i energia 50 zadaszeń i 16 hal w centrach to ok. 11–14 mln zł rocznie od 2031 r. Nie jest wykazane, że mieści się w 90 mln zł na prowadzenie centrów i baz.
Grunty i umowy: program nie jest właścicielem boisk. Każda inwestycja wymaga prawa do dysponowania nieruchomością, umowy z właścicielem i zwykle pozwolenia na budowę.
Dotacje: programy MSiT są konkursowe i co roku mają ograniczoną pulę; plan konkuruje w nich z innymi wnioskodawcami.

Źródła cen

Koszalin: boisko 110 × 70 m ze sztuczną trawą i LED, 2024–2025, 9,30 mln zł (przykład)
MSiT: program budowy pełnowymiarowych boisk 2025, do 4,5 mln zł i do 50% kosztu (program)

Wrocław: wymiana 3284 m^2 sztucznej trawy, 2019, 666 tys. zł (ok. 203 zł/m^2) (przykład)
Wrocław: hala pneumatyczna nad boiskiem z zapleczem kontenerowym, 2022, 2,23 mln zł (przykład)
Rudki: zadaszenie boiska wielofunkcyjnego z łącznikiem i ogrzewaniem (Olimpia), 2025, 3,5 mln zł (przykład)
MSiT: program szatni od 2026 r., remont do 0,5 mln zł, budowa do 1 mln zł, do 50% kosztu (program)
MSiT: „Moje Boisko – Orlik 2012" 2025, do 0,5–0,7 mln zł i do 50–70% kosztu, pula 150 mln zł (program)
Widzew Łódź: ośrodek treningowy, 10 ha, 5 boisk i budynek, ok. 30 mln zł (10 mln zł z MSiT) (przykład)
Olsztyn: ośrodek szkolenia piłkarskiego z trybuną, umowa 2026, ok. 50,7 mln zł, 18 miesięcy (przykład)

Podział między płatników (scenariusz podstawowy): państwo ok. 40%, głównie z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej, resztę PZPN, samorządy, kluby i sponsorzy. To propozycja, a nie potwierdzone finansowanie.

Treść na licencji CC BY 4.0 (podaj źródło: polska2038.pl). Obywatelska propozycja pro bono, nieprzyjęta przez państwo ani PZPN.

4. KARTA PILOTAŻU 2027

Trzy województwa, 100 Orlików i ok. 60 mln zł to założenia propozycji. Żadna instytucja ich nie uzgodniła ani nie zobowiązała się do finansowania.

OKRES	Kwiecień–grudzień 2027 (9 miesięcy), raport końcowy w styczniu 2028 r.
ZASIĘG	3 województwa wyłonione w otwartym naborze, 100 Orlików i współpracujące z nimi kluby
TRENERZY	Ok. 500, średnio 5 na obiekt, grupy U6–U13
DZIECI	Ok. 15 tys. (500 trenerów × 2 grupy × ok. 15 dzieci)
BUDŻET	Ok. 60 mln zł, w tym 15 mln zł na trenerów: 13,5 mln zł wynagrodzeń (500 × 3000 zł × 9 miesięcy) i 1,5 mln zł rezerwy (10%) na zastępstwa, rekrutację i szkolenie wstępne z ochrony dzieci
KOSZT JEDNOSTKOWY	Trener: 3000 zł miesięcznie (pełny koszt). Wynagrodzenia trenerów: ok. 900 zł na dziecko za 9 miesięcy. Cały pilotaż z bazami, oceną i biurem: ok. 4000 zł na dziecko
KTO OCENIA	Niezależny ewaluator wybrany przez MSiT (np. AWF lub Instytut Sportu – PIB), audyt finansowy w przetargu

Kryteria wyboru województw (otwarty nabór)

- wspólne zgłoszenie samorządu województwa, gmin i wojewódzkiego ZPN,
- gotowość gmin do wkładu własnego (dotacja celowa na trenerów),
- liczba Orlików bez stałego trenera dzieci,
- dostęp do danych bazowych o szkoleniu (liczba grup, licencje, frekwencja),
- zróżnicowanie: jedno województwo z silną bazą klubową, jedno przeciętne i jedno o słabej infrastrukturze, z przewagą gmin wiejskich.

Mierniki

WSKAŹNIK	WARTOŚĆ BAZOWA	CEL NA XII 2027
Grupy U6–U13 z trenerem z licencją	pomiar w IV 2027	70%
Zrealizowane zajęcia wobec planu	—	co najmniej 75%
Dzieci, które zostały po 9 miesiącach	—	co najmniej 80%
Udział dziewcząt w grupach	pomiar w IV 2027	+30%
Trenerzy objęci niezależną oceną	0%	100%
Kluby z wdrożonym standardem ochrony dzieci	pomiar w IV 2027	100%

Przerwanie lub wstrzymanie pilotażu

- mniej niż 60% stanowisk trenerów obsadzonych do 30 czerwca 2027 r.,
- mniej niż 60% dzieci zostaje po 6 miesiącach,
- zastrzeżenia audytora do wydatków lub brak wkładu własnego gmin,
- naruszenie standardu ochrony dzieci w klubie (wstrzymanie wypłat dla tego klubu).

Rozszerzenie od 2028 r.

- co najmniej 4 z 6 wskaźników osiągnięte,
- audyt finansowy bez zastrzeżeń,
- pozytywny raport niezależnego ewaluatora,
- decyzja MSiT o kolejnym roku: od 2028 r. kolejne województwa, zgodnie z bramką decyzyjną.

Budżet pilotażu i proponowani płatnicy

ELEMENT	MLN ZŁ	PROPONOWANY PŁATNIK
Płatny trener na 100 Orlikach w 3 województwach	15	MSiT z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej, gminy jako wkład własny (dotacja celowa)
Edukacja i ocena pierwszych 500 trenerów (AWF, Instytut Sportu)	5	MSiT z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej i PZPN

ELEMENT	MLN ZŁ	PROPONOWANY PŁATNIK
Certyfikacja szkółek, 3 centra i 30 baz regionalnych	15	Część istniejącej puli MSiT na certyfikację szkółek (47 mln zł w 2026 r.), PZPN i samorządy. Niezapewnione: wymaga decyzji MSiT i operatora programu (PZPN)
Biuro programu i publiczny panel wskaźników	10	MSiT (zadanie zlecone na podstawie ustawy o sporcie) i PZPN po połowie
Piłka dziewcząt i w szkole, strefy rodzinne, standard ochrony dzieci	10	PZPN, kluby i sponsorzy; MSiT tylko w części szkolnej i szkoleniach z ochrony dzieci
Polski Model Gry i konkurs na dyrektora technicznego	5	PZPN
Razem	60	

Z ok. 60 mln zł pilotażu 45 mln zł to nowe finansowanie, a 15 mln zł to część istniejącej puli certyfikacji szkółek. Tych 15 mln zł nie zapewniono: skierowanie ich do trzech województw pilotażu wymaga decyzji MSiT, która prowadzi program, i PZPN jako operatora. Bez tej decyzji pilotaż potrzebuje 15 mln zł nowych pieniędzy albo mniejszej liczby baz.

Treść na licencji CC BY 4.0 (podaj źródło: polska2038.pl). Obywatelska propozycja pro bono, nieprzyjęta przez państwo ani PZPN.

5. RAMY PRAWNE

Ministerstwo może

- dofinansować szkolenie dzieci i zlecić zadania związkowi (ustawa o sporcie, art. 29),
- postawić warunki własnej dotacji: jawne wskaźniki, audyt, standard ochrony dzieci, Kodeks Dobrego Zarządzania,
- wstrzymać kolejną transzę, gdy warunki umowy nie są spełnione,
- zaproponować Radzie Ministrów program wieloletni (ustawa o finansach publicznych, art. 136),
- finansować obiekty i sport dzieci z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej.

Ministerstwo nie może nakazać (decyduje PZPN)

- zmienić statutu PZPN: robi to Walne Zgromadzenie (statut PZPN, art. 30),
- wprowadzić kryteriów licencji klubowej: uchwala je Zarząd PZPN (art. 18 § 2 i 37),
- wskazać władz związku ani wpływać na wybory: grozi to zawieszeniem przez FIFA (Statuty FIFA, art. 13 i 17),
- finansować premii dla spółek klubowych z pieniędzy publicznych bez zgodności z zasadami pomocy publicznej (art. 107 TFUE).

Warunek dalszej oceny: przed decyzją o pilotażu instytucja powinna zlecić własną analizę prawną (np. departament prawny MSiT lub Biuro Legislacyjne), obejmującą ustawę o sporcie, ustawę o finansach publicznych, pomoc publiczną, statut PZPN oraz statuty FIFA i UEFA. Nasza analiza jest wstępna i nie jest opinią prawną.

AKT PRAWNY	DO CZEGO GO UŻYWAMY
Ustawa o sporcie (2010), art. 29	Minister może dofinansowywać sport i zlecać zadania związkom bez konkursu (ust. 7): podstawa dotacji z warunkami KPI
Ustawa o finansach publicznych, art. 136	Gwarancja finansowania na kilka lat wymaga programu wieloletniego ustanowionego przez Radę Ministrów; bez niego roczne umowy w ramach wieloletniego porozumienia
Ustawa o grach hazardowych, art. 86	Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej: ustawowo m.in. na sport dzieci i młodzieży oraz obiekty sportowe
Ustawa o sporcie, art. 27–28	Gmina może dać klubowi non-profit dotację celową, także na wynagrodzenie trenerów; potrzebna uchwała rady gminy
Statuty FIFA, art. 13 i 17; statut PZPN, art. 8	Związek zarządza sobą bez wpływu osób trzecich: licencje uchwala Zarząd PZPN, statut zmienia Walne Zgromadzenie, a państwo tylko stawia warunki własnej dotacji

AKT PRAWNY	DO CZEGO GO UŻYWAMY
Ustawa o sporcie, art. 9 ust. 2	Prezes związku najwyżej 2 kolejne kadencje: limit już obowiązuje, proponujemy rozszerzyć go na zarząd
Przepisy o ochronie małoletnich (2016, nowelizacja 2023)	Standardy ochrony dzieci obowiązkowe od 2024 r.: sprawdzamy je przy dotacji i licencji
Prawo UE o pomocy publicznej (art. 107 TFUE)	Pieniądze publiczne na szkolenie dzieci i obiekty non-profit; premie dla klubów zawodowych z puli PZPN i Ekstraklasy
RODO	W panelu tylko dane zbiorcze; dane dzieci i ocen trenerów chronione, z oceną skutków dla ochrony danych
Kodeks Dobrego Zarządzania MSiT (2018)	Ponad 180 wytycznych dla związków, już dziś warunek dotacji: punkt wyjścia dla zmian statutu PZPN
Ustawa o bezpieczeństwie imprez masowych (2009)	Odpowiedzialność organizatora, zakazy stadionowe i strefy rodzinne

Treść na licencji CC BY 4.0 (podaj źródło: polska2038.pl). Obywatelska propozycja pro bono, nieprzyjęta przez państwo ani PZPN.

6. WERYFIKACJA I ŹRÓDŁA

TWIERDZENIE	ŹRÓDŁO	DATA	WYNIK
Przychody klubów Ekstraklasy: 1,587 mld zł w sezonie 2025/26	Grant Thornton, „Finansowa Ekstraklasa 2025/2026” źródło pierwotne	IX 2026	Potwierdzone
Ranking UEFA klubów: 11. miejsce Polski	UEFA, ranking krajowy (współczynniki) źródło pierwotne	22.10.2026	Potwierdzone; zmienia się po każdej kolejce pucharów
Ranking FIFA reprezentacji: 37. miejsce	FIFA, ranking mężczyzn źródło pierwotne	7.10.2026	Potwierdzone; aktualizacja co kilka tygodni
Programy MSiT dla piłki dzieci warte łącznie ok. 737 mln zł	Ministerstwo Sportu i Turystyki, gov.pl źródło pierwotne	6.05.2026	Potwierdzone: „niemal 737 mln zł”; MSiT nie podaje okresu ani składników
Programy MSiT dla piłki dzieci w 2026 r.: prawie 767 mln zł według omówienia	LZS, omówienie śniadania prasowego MSiT omówienie	11.05.2026	Rozbieżność z kwotą MSiT (737 mln zł) niewyjaśniona. Składniki według omówienia: Orliki 250, boiska pełnowymiarowe 300, Szatnia na Medal 80, certyfikacja 47, KLUB 47, Nasi na Boisko 28,8, rozgrywki dzieci 14,2 mln zł
Certyfikacja szkółek: 45 mln zł w 2025 r.	Ministerstwo Sportu i Turystyki, gov.pl źródło pierwotne	2025	Potwierdzone
Certyfikacja szkółek: 47 mln zł w 2026 r.	Ministerstwo Sportu i Turystyki, gov.pl, rozstrzygnięcie naboru na 2026 r. źródło pierwotne	18.03.2026	Potwierdzone; operator programu: PZPN. Kwota przyjęta w modelu (rok bazowy 2026)
Nasi na Boisko: 28,78 mln zł na 2026 r., zadanie jednoroczne 1.01–31.12.2026	MSiT, komunikat naboru (przedruk: ngo.krakow.pl) omówienie	7.04.2026	Potwierdzone; kolejne lata wymagają nowego naboru
Dotacja MSiT w ramach certyfikacji w 2025 r. dla szkółek z Certyfikatem Brązowym, Srebrnym i Złotym	PZPN, zasady i wytyczne rozliczenia dotacji MSiT w 2025 r. źródło pierwotne	16.07.2025	Potwierdzone
Pro Junior System zastąpiony od sezonu 2025/26 przez Młodzieżowca 2.0	PZPN, komunikat o programie źródło pierwotne	20.05.2025	Potwierdzone; wojewódzkie edycje działają dalej, np. Wielkopolski ZPN w V lidze 2025/26
MSiT o programach dla piłki dzieci	Odpowiedź MSiT na interpelację nr 9325, Sejm źródło pierwotne	2025	Potwierdzone; kwoty 737 mln zł ta odpowiedź nie podaje

TWIERDZENIE	ŹRÓDŁO	DATA	WYNIK
Audyt Double Pass: 105 rekomendacji dla akademii	PZPN, pzpn.pl źródło pierwotne	12.12.2025	Potwierdzone
Prezes związku sportowego: najwyżej 2 kolejne kadencje	Ustawa o sporcie, art. 9 ust. 2 (tekst jednolity Dz.U. 2026 poz. 95) źródło pierwotne	28.01.2026	Potwierdzone
Niezależność PZPN, kompetencje Walnego Zgromadzenia i Zarządu	Statut PZPN, tekst jednolity źródło pierwotne	20.10.2023	Potwierdzone
Płaca minimalna 2027: 4950 zł brutto, pełny koszt pracodawcy 5963,77 zł	Grant Thornton, omówienie rozporządzenia omówienie	2026	Potwierdzone; podstawa kosztu trenera
PZPN: prawie 500 mln zł przychodów w 2024 r.	PZPN, sprawozdanie finansowe za 2024 r. źródło pierwotne	2025	Potwierdzone: przychody z działalności statutowej 497,99 mln zł
Młodzieżowiec 2.0: co najmniej 28 mln zł na sezon	PZPN, komunikat o programie źródło pierwotne	20.05.2025	Potwierdzone: Ekstraklasa 10 mln zł (4 mln PZPN, 6 mln Ekstraklasa SA), 1. liga 12 mln zł, 2. liga 6 mln zł
Szwecja–Polska 3:2 w finale baraży MŚ 2026	PZPN, relacja meczowa źródło pierwotne	31.03.2026	Potwierdzone
Niemcy po Euro 2000: 366 baz i ok. 1300 trenerów	Yahoo Sports, omówienie reformy DFB omówienie	2024	Potwierdzone w omówieniu; DFB podaje dziś 339 baz i ok. 1200 trenerów (dfb.de, Talentförderung)
Islandia: 669 trenerów z licencją UEFA B przy 335 tys. mieszkańców	KSÍ, Islandzki Związek Piłki Nożnej źródło pierwotne	2018	Potwierdzone (dane z 2018 r.)
Kluby Ekstraklasy: 142 mln zł na akademie w sezonie 2025/26	Grant Thornton, „Finansowa Ekstraklasa 2025/2026” źródło pierwotne	X 2026	Potwierdzone: 142 mln zł łącznie, w tym 22 mln zł kosztów infrastruktury; brak danych dla każdego klubu
Ekstraklasa: ok. 4,5 mln widzów i 301 mln zł ze sprzedaży zawodników w sezonie 2025/26	Grant Thornton, „Finansowa Ekstraklasa 2025/2026” źródło pierwotne	X 2026	Potwierdzone; wcześniej strona podawała 4,15 mln widzów z poprzedniego sezonu
Kluby Ekstraklasy odrzuciły 4.05.2026 propozycję PZPN: co najmniej 8 Polaków w kadrze meczowej	transfery.info omówienie	11.05.2026	Potwierdzone w omówieniu; PZPN zapowiedział grupę roboczą. Komunikatu PZPN nie odczytano

Pełna lista źródeł

1. Finanse Ekstraklasy 2025/26 (Grant Thornton)
   https://grantthornton.pl/publikacja/finansowa-ekstraklasa-sezon-2025-2026/
2. Finanse Ekstraklasy 2024/25 i akademie (PracaSport)

https://pracasport.pl/ekstraklasa-zarabia-127-miliarda-zlotych-legia-bije-rekordy-rakow-krolem-transferow

3. Sprawozdanie finansowe PZPN za 2024 r. (PZPN)
   https://pzpn.pl/public/system/files/site_content/635/6773-SPRAWOZDANIE%20FINANSOWE%20PZPN%202024.pdf
4. Ranking krajowy UEFA, współczynniki (UEFA)
   https://www.uefa.com/nationalassociations/uefarankings/country/
5. Ranking UEFA: 12. miejsce na koniec 2025/26 (RMF24)
   https://www.rmf24.pl/sport/pilka-nozna/news-ranking-uefa-na-ktorym-miejscu-polska,nId,8067071
6. Ranking FIFA mężczyzn (FIFA)
   https://inside.fifa.com/fifa-world-ranking/men
7. Szwecja–Polska 3:2, finał baraży MŚ 2026 (PZPN)
   https://pzpn.pl/reprezentacje/reprezentacja-a/aktualnosci/2026-03-31/mundial-bez-polski-bialo-czerwoni-przegrali-ze-szwecja
8. Polki eliminują Belgię w barażach MŚ 2027 (PZPN)
   https://www.pzpn.pl/federacja/aktualnosci/2026-10-13/polki-graja-dalej-bialo-czerwone-w-finale-barazy-po-ograniu-belgijek-w-serii-rzutow-karnych
9. Wybór prezesa PZPN, 30 czerwca 2025 (PZPN)
   https://pzpn.pl/federacja/aktualnosci/2025-06-30/cezary-kulesza-ponownie-wybrany-na-prezesa-polskiego-zwiazku-pilki-noznej
10. Kulesza jedynym kandydatem na prezesa PZPN (Soccerway)
    https://pl.soccerway.com/wiadomosci/w-poniedzia-ek-zjazd-pzpn-goracy-czas-w-polskim-futbolu-ale-kulesza-jedynym-kandydatem/EgTgyuF5
11. Priorytety ministra sportu (Polskie Radio)
    https://www.polskieradio.pl/395/7784/Artykul/3555689,new-polish-sports-minister-to-focus-on-youth-health-mass-participation-pm-says
12. Młodzieżowiec 2.0 zastępuje Pro Junior System: pula co najmniej 28 mln zł na sezon (PZPN)
    https://pzpn.pl/federacja/aktualnosci/2025-05-20/program-mlodziezowiec-2-0-zastapi-pro-junior-system
13. Regulamin Młodzieżowiec 2.0 z 19 maja 2025 r., art. 2 pkt 6: młodzieżowiec z obywatelstwem polskim (PZPN)
    https://pzpn.pl/public/system/files/site_content/635/7239-Regulamin%20M%C5%82odzie%C5%BCowiec%202.0%20z%20dnia%2019%20maja%202025.pdf
14. Kluby Ekstraklasy przeciw obowiązkowej liczbie Polaków w kadrze meczowej, 11.05.2026 (transfery.info)
    https://transfery.info/aktualnosci/obowiazkowa-liczba-polakow-w-kadrze-meczowej-kluby-z-ekstraklasy-zdecydowaly/272375
15. Wyrok TSUE w sprawie Bosmana, C-415/93, 15.12.1995 (EUR-Lex)
    https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:61993CJ0415
16. Wyrok TSUE Royal Antwerp, C-680/21, 21.12.2023: zasady o zawodnikach wychowanych lokalnie (curia.europa.eu)
    https://curia.europa.eu/jcms/jcms/p1_4229789/en
17. Limit kosztu kadry 70% przychodów, art. 94 regulaminu licencyjnego UEFA 2025 (UEFA)
    https://documents.uefa.com/r/UEFA-Club-Licensing-and-Financial-Sustainability-Regulations-2025/Article-94-Squad-cost-rule-Online
18. Nasi na Boisko, KLUB, Orliki i łącznie 737 mln zł na piłkę dzieci (MSiT, 2026)
    https://www.gov.pl/web/sport/ministerstwo-sportu-i-turystyki-wspiera-rozwoj-mlodych-pilkarek-i-pilkarzy-o-programie-nasi-na-boisko-podczas-sniadania-prasowego
19. Certyfikacja szkółek: 47 mln zł w 2026 r., rozstrzygnięcie naboru 18.03.2026 (MSiT)
    https://www.gov.pl/web/sport/rozstrzygniecie-naboru-wnioskow-na-realizacje-w-2026-r-programu-certyfikacji-szkolek-pilkarskich
20. Certyfikacja szkółek: 45 mln zł w 2025 r. (MSiT)
    https://www.gov.pl/web/sport/rozstrzygniecie-naboru-wnioskow-w-programie-certyfikacji-szkolek-pilkarskich
21. Zasady i wytyczne rozliczenia dotacji MSiT w 2025 r. dla szkółek z Certyfikatem Brązowym, Srebrnym i Złotym, 16.07.2025 (PZPN)
    https://cdn.laczynaspilka.pl/cms2/prod/sites/default/files/2025-07/2025_zasady_i_wytyczne_certyfikat_brazowy_srebrny_zloty.pdf
22. Regulamin Pro Junior System w V lidze w sezonie 2025/26 (Wielkopolski ZPN)
    https://wielkopolskizpn.pl/files/document/431/regulamin-pro-junior-system-w-v-lidze-w-sezonie-202526-2504.pdf
23. Strategia piłki kobiet w Polsce na lata 2022–2026 (PZPN)
    https://pzpn.pl/en/association/news/2023-02-02/time-for-us-womens-football-strategy-in-poland-for-2022-2026
24. PZPN: podsumowanie roku w szkoleniu, Double Pass, Polski Trener 2.0 (2025)
    https://pzpn.pl/federacja/aktualnosci/2025-12-12/pzpn-podsumowal-rok-w-szkoleniu-i-wykonaniu-reprezentacji-mlodziezowych
25. Narodowy Model Gry PZPN i certyfikacja, 2018 (RMF24)
    https://www.rmf24.pl/fakty/sport/news-nowe-pomysly-pzpn-tego-nie-da-sie-nauczyc-w-kilka-lat,nId,2645817
26. Odpowiedź MSiT na interpelację nr 9325 (Sejm, 2025)
    https://api.sejm.gov.pl/sejm/term10/interpellations/attachment/ATTDHPHCU/i09325-o1.pdf

27. Ustawa o sporcie, art. 9 ust. 2: limit 2 kadencji prezesa związku (Dz.U. 2026 poz. 95, Sejm)
https://api.sejm.gov.pl/eli/acts/DU/2026/95

28. Statut PZPN, tekst jednolity 2023 (PZPN)
https://pzpn.pl/public/system/files/site_content/635/5858-STATUT%20POLSKIEGO%20ZWI%C4%84ZKU%20PI%C5%81KI%20NO%C5%BBNEJ%20TJ%20PO%20ZMIANACH%2020.10.2023.pdf

29. Statuty FIFA: niezależność związków, art. 13 i 17 (Asser Institute)
https://sub.asser.nl/SportsLaw/Blog/post/policing-the-in-dependence-of-national-federations-through-the-prism-of-the-fifa-statutes-by-tine-misic

30. Standardy ochrony małoletnich od 2024 r. (KPMG)
https://kpmg.com/pl/pl/blogs/home/posts/2024/02/lex-kamilek-a-nowe-zasady-weryfikowania-pracownikow-oraz-standardy-ochrony-dzieci.html

31. Pomoc publiczna dla klubów sportowych (Rzeczpospolita)
https://www.rp.pl/samorzad-i-administracja/art10938401-wsparcie-dla-klubu-sportowego-a-niedozwolona-pomoc-publiczna

32. Kodeks Dobrego Zarządzania dla polskich związków sportowych (MSiT)
https://www.gov.pl/web/sport/kodeks-dobrego-zarzadzania-dla-pzs45

33. Certyfikacja akademii w siatkówce, ręcznej i koszykówce, 2026 (MSiT)
https://www.gov.pl/web/sport/30-mln-zl-dla-akademii-pilki-siatkowej-recznej-i-koszykowki-nowy-program-ministerstwa-sportu-i-turystyki

34. Lekkoatletyka dla Każdego 2025 (WZLA Poznań)
https://www.wzla.poznan.pl/wp-content/uploads/2025/01/Organizacja-grup-szkoleniowych-Ldk-w-roku-2025-F.pdf

35. Brąz siatkarzy na MŚ 2025 (PZPS)
https://www.pzps.pl/pl/aktualnosci/3425/ms-mezczyzn-polska-%E2%80%93-czechy

36. Reforma DFB po Euro 2000 (Yahoo Sports)
https://uk.sports.yahoo.com/news/germanys-awful-euro-2000-forced-091758906.html

37. Program talentów DFB dziś: bazy i trenerzy (DFB)
https://www.dfb.de/mehr-fussball/talentfoerderung

38. Michel Sablon i model belgijski (FIFA Training Centre)
https://www.fifatrainingcentre.com/en/community/role-insights/technical-leadership/leading-high-performance/michel-sablon-technical-directors-communication-and-developing-national-playing-philosophies.php

39. Japan’s Way i Deklaracja JFA 2005 (Asia Economy)
https://view.asiae.co.kr/en/article/2026070122164854869

40. Model islandzki (KSÍ)
https://www.ksi.is/library/contentfiles/Why%20is%20Icelandic%20football%20so%20successful%20recently%202018%20upd.pdf

Treść na licencji CC BY 4.0 (podaj źródło: polska2038.pl). Obywatelska propozycja pro bono, nieprzyjęta przez państwo ani PZPN.

7. MIERNIKI, PORÓWNANIE MIĘDZYNARODOWE I KIERUNKI ROZWOJU

Nowe w wersji 1.4. Wiersze „Ambicja sportowa” w tabeli wskaźników (część 2) to tło, a nie gwarantowany skutek reformy.

Mierniki w trzech horyzontach

HORYZONT	RODZAJ	MIERNIK	PROPONOWANY CEL
Krótki: 2027–2028	Wdrożenie	**Obsadzone stanowiska trenerów w pilotażu**	co najmniej 60% do 30.06.2027, 90% do końca 2027 r.
Krótki: 2027–2028	Wdrożenie	**Raport otwarcia z wartościami bazowymi wszystkich wskaźników**	w 90 dni od decyzji
Krótki: 2027–2028	Efekt szkolenia	**Dzieci, które zostały w grupach po 9 miesiącach (osobno dziewczęta i chłopcy)**	co najmniej 80%
Krótki: 2027–2028	Efekt szkolenia	**Różnica w liczbie regularnie trenujących dzieci wobec grupy porównawczej**	dodatnia i istotna statystycznie
Średni: 2029–2030	Wdrożenie	**Płatni trenerzy dzieci z licencją**	5000
Średni: 2029–2030	Wdrożenie	**Centra i bazy regionalne**	16 centrów i ok. 300 baz w 2030 r.
Średni: 2029–2030	Efekt szkolenia	**Grupy U6–U13 z trenerem z licencją**	70%
Średni: 2029–2030	Efekt szkolenia	**Udział dziewcząt wśród zarejestrowanych**	+30% wobec pomiaru bazowego
Długi: 2031–2038	Efekt szkolenia	**Minuty wychowanków polskich klubów w Ekstraklasie i w ligach top 5 (CIES)**	+100% wobec pomiaru bazowego do 2034 r.
Długi: 2031–2038	Ambicja sportowa	**Ranking FIFA reprezentacji mężczyzn**	TOP 15 do 2034 r. Ambicja, nie gwarantowany skutek reformy
Długi: 2031–2038	Ambicja sportowa	**Regularny udział w turniejach mistrzowskich mężczyzn i kobiet**	Ambicja, nie gwarantowany skutek reformy

Dzieci objęte pilotażem w 2027 r. mają 6–13 lat. Do piłki seniorskiej wejdą (18 lat) w latach ok. 2032–2039, więc wyniki reprezentacji w latach 2028–2030 nie mogą być miarą tej reformy. Mierzymy je jako tło, nie jako cel programu.

Porównanie dwunastu systemów

SYSTEM	CO WDROŻONO	TRENERZY, TALENTY, DOSTĘP	SŁABOŚCI	CO REALNIE W POLSCE	ŹRÓDŁA
Niemcy (DFB)	Program talentów od 2002 r.: sieć baz regionalnych (dziś 339 baz i ok. 1200 trenerów). Centra szkolenia jako warunek licencji klubów. Od sezonu 2024/25 w całym kraju obowiązkowe małe gry dzieci: 2 na 2 i 3 na 3 na cztery minibramki (U6–U7), 3 na 3 (U8–U9), 5 na 5 do 7 na 7 (U10–U11), festiwale zamiast rund mistrzowskich.	Płatni trenerzy baz wyszukują dzieci spoza akademii klubowych. Bazy są blisko miejsca zamieszkania; finansuje je związek.	Reforma gier dzieci wywołała w 2023 r. publiczny spór: wiceprezes DFB H.-J. Watzke zapowiedział „reformę reformy", krytykowali ją też znani trenerzy.	Bazy przy istniejących obiektach i małe gry jako standard PZPN (decyzja PZPN, nie państwa). Wniosek z Niemiec: zmianę formatu trzeba przygotować z klubami i rodzicami.	DFB, Talentförderung; DFB, FAQ do nowych form gry, 2.03.2024; Sport1, „Reform der Reform", 7.09.2023 (omówienie)
Anglia (EPPP)	Elite Player Performance Plan od 2012 r.: akademie w kategoriach 1–4, oceniane według kilku czynników (m.in. produktywność, zaplecze, jakość trenerów, edukacja i opieka nad zawodnikami), z niezależnym audytem. Wyższa kategoria to więcej pieniędzy.	Cel: więcej i lepszych zawodników wyszkolonych w kraju oraz lepsi trenerzy akademii. Finansowanie zależy od kategorii akademii, czyli premiuje kluby najbogatsze.	Stały taryfikator rekompensat (od 3000 funtów rocznie za lata 9–11) ułatwia przejmowanie zawodników przez akademie kategorii 1. Część mniejszych klubów zamknęła akademie, podając koszty EPPP jako jedną z przyczyn.	Kategoryzacja i niezależny audyt akademii tak (w Polsce już działa audyt Double Pass), ale bez taryfikatora, który pozwala bogatym klubom tanio przejmować dzieci.	Premier League, EPPP; Wikipedia, Elite Player Performance Plan (krytyka i przypadki zamknięcia akademii) (omówienie)
Holandia (KNVB)	Od umowy z listopada 2022 r. certyfikat „Bezpieczny klimat społeczny" (Kiwa) jest wymogiem licencyjnym klubów zawodowych. Coroczny audyt, a nieprawidłowości trafiają do komisji licencyjnej KNVB, która może nakazać plan naprawczy.	Nie analizowaliśmy holenderskiego systemu oceny akademii: dokumentu KNVB nie odczytaliśmy. Brak danych w odczytanych źródłach.	Brak danych w odczytanych źródłach.	Ochrona dzieci jako warunek licencji i dotacji, sprawdzana przez niezależny podmiot. W Polsce standardy ochrony małoletnich są obowiązkowe od 15.08.2024 r.; brakuje ich kontroli.	Kiwa, KNVB i certyfikat w wymogach licencyjnych, 26.01.2023 (omówienie)
Belgia (RBFA)	Od początku lat 2000 (M. Sablon): jedna filozofia rozwoju od piłki zawodowej do amatorskiej, małe gry 5 na 5, potem 8 na 8, dopiero potem 11 na 11. Ponad 160 wieczornych spotkań w klubach z pokazem na boisku. Miesięczne raporty postępów projektów technicznych.	Szkolenie trenerów i rozwój talentów koordynuje jeden dział techniczny. Odczytane źródło nie opisuje finansowania.	Źródło nie podaje danych liczbowych o efektach; opisuje pokolenie zawodników (De Bruyne, Hazard, Kompany).	Jeden dyrektor techniczny z długim mandatem i komunikacja reformy w klubach (Filar 1).	FIFA Training Centre, Michel Sablon, 10.04.2025
Japonia (JFA)	Deklaracja JFA z 2005 r. z celami do 2050 r. Rozgrywki młodzieży lokalne i regionalne, za rozwój odpowiada każda prefektura; najlepsi z regionów trafiają do narodowego centrum treningowego.	Wielostopniowa identyfikacja talentów: region, potem centrum krajowe. Brak danych w odczytanych źródłach.	Wielu młodych zawodników kończy grę ok. 15. roku życia z powodu presji szkoły.	Długi horyzont celu i odpowiedzialność regionów (16 wojewódzkich ZPN) za wspólny standard. Pilnować łączenia sportu i nauki.	FIFA Training Centre, Japonia
Francja (FFF)	33 centra szkolenia klubów zawodowych (pierwsze w 1974 r.) i 26 ośrodków federacji Pôles Espoirs, w tym 8 dla dziewcząt i 1 futsalowy (stan z listopada 2023 r.).	Dwa równoległe tory: kluby zawodowe i ośrodki federacji. Brak danych o finansowaniu w odczytanym źródle.	Brak danych w odczytanym źródle.	Osobne ośrodki dla dziewcząt w sieci centrów wojewódzkich (Filary 3 i 6).	FFF, Les chiffres de la formation française, 14.11.2023
Hiszpania	Nie znaleźliśmy jednego krajowego programu, który dałoby się opisać jak DFB lub EPPP. Omówienia wskazują na akademie klubów, sztuczne boiska finansowane przez gminy także w małych miejscowościach i znacznie więcej trenerów z licencją niż w Anglii.	Według omówienia kursy UEFA Pro są w Hiszpanii znacznie tańsze niż w Anglii. Rola gmin w infrastrukturze (omówienie).	Opis oparty tylko na omówieniu prasowym; wymaga sprawdzenia w danych RFEF.	Tańsze i bardziej dostępne kursy trenerskie (Filar 2) i rola gmin. Do weryfikacji.	The National, 2.10.2026 (omówienie)

SYSTEM	CO WDROŻONO	TRENERZY, TALENTY, DOSTĘP	SŁABOŚCI	CO REALNIE W POLSCE	ŹRÓDŁA
Portugalia (FPF)	Cidade do Futebol (od marca 2016 r.), sfinansowana m.in. z programu UEFA HatTrick: siedziba federacji, ośrodki techniczne i uczelnia z ponad 40 kursami dla kadr sportu; ponad 200 szkół odwiedza ją rocznie.	Własna uczelnia federacji kształci trenerów i specjalistów. Środki UEFA HatTrick na infrastrukturę.	Źródło UEFA wymienia sukcesy po 2016 r., ale nie dowodzi, że wynikają z ośrodka.	Wykorzystanie środków UEFA HatTrick przez PZPN na edukację trenerów. Ostrożnie z wnioskami o przyczynach sukcesu.	UEFA, Cidade do Futebol, 18.06.2024
Dania (DBU)	Licencje akademii od 2008 r., przygotowane z klubami i co roku poprawiane. Kluby ocenia się według jakości środowiska rozwoju, a nie wyników sportowych (system gwiazdek). Najwyżej ocenione grają w elitarnych ligach U15, U17 i U19.	Sześciu trenerów talentów DBU utrzymuje stały kontakt z klubami. Brak danych o finansowaniu w odczytanym źródle.	Według tego samego raportu środowisko klubowe w piłce kobiet nie spełnia standardów.	Licencja akademii za jakość szkolenia, nie za wyniki juniorów (Filar 4). Najbliższy wzór dla Polski.	FIFA Training Centre, Dania, 2022; DBU, podręcznik licencji młodzieży 2024–2026
Norwegia (NIF)	Zasady sportu dzieci norweskiej konfederacji sportu (od 1987 r., zmiany 2007, 2015, 2019): tabele, wyniki i rankingi dopiero od roku, w którym dziecko kończy 11 lat; mistrzostwa dopiero po roku, w którym kończy 12.	Zasada: najpierw udział i rozwój, selekcja później. Zasady dotyczą wszystkich sportów, nie tylko piłki.	Brak danych o skutkach w odczytanym źródle.	Bez tabel i selekcji do U11 jako standard PZPN (pakiet „Rozgrywki dzieci"), bez premiowania wyników dzieci w finansowaniu.	NIF, zasady sportu dzieci
Chorwacja	Odczytane źródło opisuje klub, a nie system federacji: Dinamo Zagrzeb jest 6. na świecie w rankingu CIES akademii (35 wychowanków w ligach top 5 w ostatnich 20 latach).	Brak danych o systemie federacji w odczytanym źródle. Brak danych.	Koncentracja szkolenia w jednym klubie; systemu federacji nie oceniamy.	Wskaźnik CIES (minuty wychowanków w najlepszych ligach) jako jeden z mierników długoterminowych.	Croatia Week (Hina) o raporcie CIES, 28.02.2025 (omówienie)
FIFA i UEFA	FIFA Talent Development Scheme (od lutego 2022 r.) dla wszystkich 211 federacji: analiza systemów rozwoju talentów, projekty techniczne i edukacyjne, platforma FIFA Training Centre (od 2021 r.). UEFA HatTrick finansuje m.in. infrastrukturę federacji.	Wsparcie eksperckie dla federacji. Środki FIFA i UEFA trafiają do federacji, nie do państwa.	Źródło nie podaje budżetu programu.	PZPN może korzystać z tych programów bez nowych pieniędzy publicznych.	FIFA, uruchomienie Talent Development Scheme, 4.02.2022

Co zmienia projekt: wnioski z badań

Efekt wieku względnego i dojrzewania. W angielskiej akademii zawodowej 54,8% zawodników urodziło się w pierwszym kwartale roku, a w grupach U15–U16 nie było żadnego późno dojrzewającego zawodnika (202 zawodników, 8 lat). Źródło: Hill i in., Journal of Sports Sciences 2020. Wniosek: Finansowanie i ocena nie mogą premiować wczesnej selekcji; pomiary umiejętności korygujemy o wiek w ramach rocznika.

Proponowana kombinacja rozwiązań

ELEMENT	WZÓR	GDZIE W PLANIE
Licencja akademii za jakość szkolenia, nie za wyniki juniorów	Dania, Anglia (audyt)	Filar 4, audyt Double Pass już działa
Płatny trener blisko domu dziecka, przy istniejącym boisku	Niemcy (bazy), Islandia	Filary 2 i 3, Orlik 3.0

ELEMENT	WZÓR	GDZIE W PLANIE
Bez tabel i selekcji do U11	Norwegia, Niemcy, Belgia	Standard PZPN, pakiet „Rozgrywki dzieci”
Ochrona dzieci sprawdzana przy licencji i dotacji	Holandia	Filar 6, ustawowe standardy od 2024 r.
Pilotaż z grupą porównawczą i jawną ewaluacją przed skalowaniem	Brak takiego wzoru w odczytanych źródłach	Karta pilotażu 2027
Finansowanie za dostęp i jakość, z korektą za sytuację wyjściową regionu	Brak takiego wzoru w odczytanych źródłach	Koncepcja 4 poniżej

Nie twierdzimy, że to połączenie jest pierwsze na świecie: nie mamy na to dowodu. Twierdzimy tylko, że w odczytanych źródłach nie znaleźliśmy kraju, który łączyłby wszystkie sześć elementów i rozliczał je publicznie.

Cztery koncepcje rozwoju reformy

Status: Koncepcja do oceny. Nie jest wdrożonym systemem informatycznym, nie zbiera danych i nie została zatwierdzona przez żadną instytucję.

Koncepcja 1 · do oceny

Cyfrowy paszport rozwoju zawodnika

Problem. Dziś nikt nie widzi całej drogi dziecka: zmiany klubów, okresów szkolenia u trenerów z licencją i udziału w programach. Bez tych danych trudno uczciwie liczyć premie za wychowanków i rekompensaty za szkolenie.

Jak mogłoby działać

- Rozszerzenie istniejących rejestrów zawodników PZPN, a nie nowa baza. Regulamin FIFA już wymaga od związku paszportu zawodnika z historią klubów od roku 12. urodzin (art. 7).
- Zakres minimalny: kluby i okresy rejestracji, okresy szkolenia u trenera z licencją, udział w programach publicznych. Bez danych o zdrowiu.
- Wyniki testów sprawności, jeśli w ogóle, tylko dla trenera, rodzica i zawodnika, nigdy w rankingach.
- Dostęp rodzica i zawodnika do pełnych danych, eksport, okres przechowywania zapisany w regulaminie.
- Statystyki publiczne tylko zbiorcze, bez możliwości rozpoznania dziecka.

Czego nie robi. Brak publicznych profili, rankingów i ocen dzieci. Inicjatywa Polska 2038 nie zbiera i nie będzie zbierać danych dzieci.

Prawo. Administratorem byłby PZPN lub klub, nie inicjatywa. Przed decyzją potrzebna ocena skutków dla ochrony danych (art. 35 RODO), ustalenie podstawy przetwarzania (art. 6 RODO), zasad zgody za dziecko (art. 8 RODO) i model bezpieczeństwa.

Koszt. Nie oszacowaliśmy kosztu i nie jest on wliczony w 450 mln zł. Wymaga wyceny przez PZPN jako właściciela rejestru.

Źródło: FIFA, Regulamin statusu i transferów zawodników (RSTP), wyd. X 2022, art. 7 (kopia na stronie federacji ukraińskiej)

Koncepcja 2 · do oceny

Ogólnopolska mapa potrzeb szkoleniowych

Problem. Pieniądze trafiają tam, gdzie są silne kluby i aktywni wnioskodawcy, a nie tam, gdzie dzieci mają najdalej do trenera.

Jak mogłoby działać

- Indeks potrzeb dla każdej gminy: dzieci 6–13 lat na jednego trenera z licencją, dzieci na boisko, odległość do najbliższego klubu z grupami U6–U13 i dochody własne gminy na mieszkańca.
- Tylko dane zweryfikowane: GUS, rejestr PZPN, wykaz Orlików MSiT. Dane OpenStreetMap jako dolne oszacowanie, wyraźnie oznaczone.
- Brak danych oznacza „brak danych", a nie zero potrzeb. Takie gminy trafiają na listę do pomiaru, nie na koniec kolejki.
- Jawna metodologia i kod, możliwość zgłoszenia korekty przez gminę.

Czego nie robi. Mapa nie rozdziela pieniędzy sama. Jest jednym z kryteriów naboru, o którym decyduje instytucja.

Prawo. Dane zbiorcze o gminach, bez danych osobowych.

Koszt. Mieści się w pozycji „Biuro programu, dane, komunikacja" (30 mln zł w pełnej skali). Kalkulator /gmina jest prototypem części wskaźników.

Koncepcja 3 · do oceny

Niezależna ewaluacja pilotażu

Problem. Bez grupy porównawczej nie da się odróżnić efektu programu od tego, co i tak by się zdarzyło.

Jak mogłoby działać

- Stan początkowy: pomiar w marcu–kwietniu 2027 r., zanim trenerzy zaczną pracę.
- Grupa porównawcza: w każdym województwie pilotażu Orliki spełniające kryteria startują w dwóch turach (kwiecień i wrzesień 2027 r.), o kolejności decyduje jawne losowanie. Dodatkowo dobrane gminy podobne z innych województw (porównanie zmian w czasie).
- Umiejętności: krótki zestaw testów technicznych i sprawności prowadzony przez zewnętrznych asesorów na losowej próbie dzieci, z korektą o wiek w ramach rocznika.
- Utrzymanie w sporcie po 6 i 9 miesiącach, osobno dla dziewcząt i chłopców.
- Jakość trenerów: obserwacja zajęć według jednego arkusza, przez obserwatora spoza klubu.
- Dostępność: dzieci regularnie trenujące (co najmniej 2 zajęcia w tygodniu) na 1000 dzieci w gminie.
- Koszt rezultatu: koszt na każde dodatkowe regularnie trenujące dziecko w porównaniu z grupą porównawczą.

Odporność na manipulacje

- Plan analizy i progi decyzji publikowane przed startem pilotażu.
- Frekwencję sprawdzają niezapowiedziane kontrole na losowej próbie co najmniej 10% grup.
- Testy umiejętności prowadzą asesorzy spoza klubów, a nie trenerzy rozliczani z wyniku.
- Dane zbiorcze i raport publiczne, także gdy wynik jest negatywny.

Kontynuacja albo zakończenie. Kontynuacja i rozszerzenie tylko wtedy, gdy efekt na liczbę regularnie trenujących dzieci jest dodatni wobec grupy porównawczej, koszt na dodatkowe dziecko nie przekracza progu ustalonego przed startem, a audyt finansowy nie ma zastrzeżeń. W przeciwnym razie korekta modelu albo zakończenie programu.

Czego nie robi. Wyniki meczów dzieci nie są miernikiem. Ewaluator nie jest zależny od operatora programu.

Prawo. Losowanie kolejności startu nie odbiera nikomu świadczenia, tylko je przesuwa w czasie; zasady trzeba zapisać w ogłoszeniu naboru. Testy dzieci za zgodą rodziców.

Koszt. Pilotaż przewiduje 10 mln zł na biuro programu i panel wskaźników; czy ewaluacja się w tym mieści, musi ocenić instytucja. Nie zwiększamy budżetu.

Koncepcja 4 · do oceny

Transparentne finansowanie rezultatów

Problem. Premie za wyniki sportowe dzieci nagradzają kluby, które najwcześniej selekcjonują najsilniejszych, a nie te, które najlepiej szkolą.

Jak mogłoby działać

- Część za dostęp: stawka za grupę z płatnym trenerem i frekwencją co najmniej 75%, wyższa w gminach o wysokim indeksie potrzeb.
- Część za jakość: niezależna ocena trenera, wdrożony standard ochrony dzieci, utrzymanie dzieci w grupach.
- Część za postęp: poprawa wobec własnego stanu wyjściowego, a nie poziom bezwzględny, więc słabszy start nie przekreśla szans.
- Proporcje między częściami (np. 60, 30 i 10%) ustaliłaby instytucja po pilotażu.
- Limit kwoty na jeden klub i jawna lista wypłat.

Czego nie robi. Bez premii za wyniki meczów U6–U13 i za liczbę dzieci odrzuconych w selekcji. Korekta za efekt wieku względnego.

Prawo. Środki publiczne dla spółek klubowych wymagają zgodności z zasadami pomocy publicznej (art. 107 TFUE, rozporządzenie GBER). Kryteria muszą być zapisane w ogłoszeniu konkursu.

Koszt. Bez nowych pieniędzy: zmienia sposób wypłaty pozycji, które już są w 450 mln zł.

Zagadnienia prawne do opinii specjalisty

ZAGADNIENIE	PRZEPISY	CO WYMAGA OPINII
Dane dzieci w paszporcie rozwoju i w ewaluacji	RODO art. 6, 8, 35; ustawa o ochronie danych osobowych	Podstawa przetwarzania, zgoda rodziców, ocena skutków, okres przechowywania.
Standardy ochrony małoletnich w klubach z dotacją	Ustawa o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (obowiązek standardów od 15.08.2024 r.)	Jak sprawdzać standardy przy licencji i dotacji bez dublowania obowiązków ustawowych.
Premie dla spółek klubowych ze środków publicznych	Art. 107 TFUE; rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 (GBER)	Czy premie i bazy w klubach są pomocą publiczną i na jakiej podstawie można je udzielić.
Zasady o zawodnikach wychowanych lokalnie	Art. 45 TFUE; wyrok TSUE C-680/21 Royal Antwerp (2023)	Premie za wychowanków nie mogą ukrycie ograniczać swobody przepływu pracowników.
Rekompensaty za szkolenie i paszport zawodnika	Regulamin FIFA RSTP (art. 7, załączniki o rekompensatach)	Zgodność krajowych premii z mechanizmami FIFA.
Autonomia związku sportowego	Statuty FIFA art. 13–17 i statut PZPN; ustawa o sporcie	Państwo może stawiać warunki własnej dotacji, ale nie może nakazać zmian statutu.
Program wieloletni i dotacje celowe	Ustawa o finansach publicznych (art. 126–127 i 136); ustawa o sporcie (art. 28–29)	Forma prawna pilotażu, wkład gmin, rozliczanie i zwrot dotacji.
Wybór ewaluatora i operatora	Prawo zamówień publicznych	Tryb wyboru i niezależność ewaluatora.
Losowa kolejność startu w pilotażu	Zasady równego traktowania w konkursach dotacyjnych	Czy losowanie kolejności jest dopuszczalne i jak je zapisać.

To lista zagadnień, a nie opinia prawna. Każde wymaga oceny radcy prawnego lub adwokata albo departamentu prawnego instytucji, która rozważa wdrożenie. Inicjatywa działa pro bono, nie prowadzi reformy, naborów ani finansowania i nie występuje w imieniu PZPN ani MSiT. Źródło o standardach ochrony małoletnich: MS, ustawa Kamilka: standardy ochrony małoletnich.

Treść na licencji CC BY 4.0 (podaj źródło: polska2038.pl). Obywatelska propozycja pro bono, nieprzyjęta przez państwo ani PZPN.

8. ZASADY WYKORZYSTANIA I SAMODZIELNA OCENA

Polska 2038 i program „Polska Gra Systemem 2026–2034” to niezależna inicjatywa obywatelska, opracowana pro bono. Autorzy zgadzają się na analizowanie, rozwijanie, zmienianie i wykorzystywanie propozycji bez ich udziału i bez kontaktu z nimi. Nie oczekują stanowiska, wynagrodzenia, miejsca w zespołach roboczych ani udziału we wdrażaniu.

Licencja: teksty, tabele i wyliczenia na CC BY 4.0 (podaj źródło: „na podstawie propozycji Polska 2038, polska2038.pl”). Licencja nie obejmuje danych i cytatów ze źródeł ani nazw i znaków instytucji. Kod strony: MIT.

Pytania kontrolne do samodzielnej oceny

1. Czy liczby z tabeli weryfikacji zgadzają się ze źródłami pierwotnymi?
2. Czy koszt trenera (3000 zł pełnego kosztu) jest realny w danym województwie?
3. Który scenariusz kosztów da się sfinansować z istniejących środków, a który wymaga nowych?
4. Czy wskaźniki pilotażu da się zmierzyć z danych, które już zbiera PZPN i MSiT?
5. Czy żaden element nie wymaga od PZPN zmiany, której państwo nie może nakazać?
6. Co należy usunąć, zmienić lub dodać, zanim propozycja trafi do decyzji?

Jedyny otwarty punkt: niezależna recenzja specjalistów od szkolenia, finansów i prawa sportowego. Nie organizujemy jej sami. Instytucja, która otrzyma dokumentację, może zlecić ją własnym ekspertom lub poprosić o nią AWF, Instytut Sportu – PIB albo swój departament prawny.

Uwagi można, ale nie trzeba, przesłać na polska2038@proton.me z tematem „Recenzja”. Za zgodą autora publikujemy je jako uwagi, a nie jako poparcie programu.

Treść na licencji CC BY 4.0 (podaj źródło: polska2038.pl). Obywatelska propozycja pro bono, nieprzyjęta przez państwo ani PZPN.